

НАРЕДБА № 5 ОТ 14.05.2002 Г. ЗА НОРМИТЕ ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕПОДАВАТЕЛСКА РАБОТА И НОРМАТИВИТЕ ЗА ЧИСЛЕНОСТ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Издадена от министъра на образованието и науката и министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 51 от 21.05.2002 г., изм. и доп., бр. 83 от 24.09.2004 г., в сила от учебната 2004/2005 г.

кн. 6/2002 г., стр. 341; кн. 10/2004 г., стр. 313
т. 4, р. 1, № 10а

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят нормите за задължителна преподавателска работа и нормативите за численост на персонала в системата на народната просвета.

Чл. 2. (1) Персоналът в системата на народната просвета се разпределя на педагогически и непедагогически.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 83 от 2004 г.) Педагогическият персонал включва: директор, помощник-директори по учебната дейност и по учебно-производствената дейност, ръководител на учебно-изчислителен кабинет, ръководител на филиал в междуучилищен център за трудово-политехническо обучение (МУЦТПО), учител, възпитател, логопед, психолог, педагогически съветник, корепетитор, хореограф, педагог, ресурсен учител.

Раздел II

Норми за задължителна преподавателска работа

Чл. 3. (1) Нормите за задължителна преподавателска работа се отнасят за педагогическия персонал и се изпълняват в рамките на установената в чл. 136 от Кодекса на труда продължителност на работното време, като се отчитат в учебни часове.

(2) Нормите за задължителна преподавателска работа на учителите в детските градини, възпитателите и педагогическите съветници се отчитат в астрономически часове. Учителите в детските градини в обедните часове работят едновременно в продължение на един час и половина.

(3) Нормите за задължителна преподавателска работа на директорите на детските градини, общежитията и домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, се изпълняват по време на законоустановен отпуск на учителите и възпитателите.

(4) Нормите за задължителна преподавателска работа на педагогическия персонал в извънучилищните педагогически учреждения се изпълняват от 1 октомври до 31 август.

(5) Нормите за задължителна преподавателска работа са определени в приложения № 1 и 2.

Чл. 4. (1) Работно място за длъжността "учител" се открива при наличие на учебни часове за изпълнение на пълна норма за задължителна преподавателска работа.

(2) Работно място по ал. 1 може да се открива и когато:

1. по учебен предмет са налице учебни часове повече от половината годишна норма за задължителна преподавателска работа при условие, че предходните работни места по същия учебен предмет са формирани по реда на ал. 1;

2. часовете по учебен предмет са под определените в т. 1 и нормата за задължителна преподавателска работа се допълва с учебни часове в други училища в едно населено място;

3. часовете за учител по музика в една детската градина са недостатъчни и се събират от няколко детски градини, но не повече от четири.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 и 3 работното място се открива в училището/детската градина, където преобладават учебните часове по учебния предмет след съгласието на директорите и началника на инспектората по образование, а за детските градини - и на кмета на общината. Училищата/детските градини, в които се допълва нормата за задължителна преподавателска работа, превеждат съответната част от средствата за работна заплата, включително и за времето на платения годишен отпуск, на училището/детската градина, в което е открито работното място.

(4) В рамките на определената численост на персонала може да се открие работно място и когато по учебния предмет са налице учебни часове по-малко от половината от годишната норма за задължителна преподавателска работа, ако в населеното място няма друго училище.

Чл. 5. Работно място за длъжността "възпитател" се открива при пълна норма за задължителна преподавателска работа, от която 10 часа седмично са за самоподготовка на учениците.

Чл. 6. (1) Работно място за длъжността "педагогически съветник" може да се открива за училище/детска градина или група училища/детски градини с над 500 ученици/деца в едно населено място.

(2) Две работни места за длъжността по ал. 1 може да се откриват за училище с над 1200 ученици.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 83 от 2004 г.) (1) Работно място за длъжността "ресурсен учител" може да се открива в специално училище, в специална детска градина и в ресурсни центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности при наличие на не по-малко от 5 ученици/деца със специални образователни потребности, които се възпитават или обучават интегрирано в държавните и общинските детски градини и училища.

(2) В случаите, когато броят на децата или учениците е по-малък от 5, работното място за длъжността "ресурсен учител" по ал. 1 може да се открива за няколко детски градини или училища, в които се провежда интегрирано обучение.

Чл. 7. Работно място за длъжността "ръководител на учебно-изчислителен кабинет" се открива при наличие на компютърен кабинет и пълна норма за задължителна преподавателска работа.

Чл. 8. (1) Работно място за длъжността "помощник-директор" се открива при спазване условията на приложение № 3, а за длъжностите "помощник-директор по учебната дейност" и "помощник-директор по учебно-производствената дейност" и при наличие на учебни часове за изпълнение на нормата за задължителна преподавателска работа съгласно приложение № 1.

(2) При откриване на работно място по ал. 1 не се включват полуинтернатните групи и групите в общежитие към училище.

(3) Във възпитателните училища интернати може да се открие работно място за длъжността "помощник-директор по учебно-производствената дейност" след съгласуване с първостепенния разпоредител с бюджетни кредити.

(4) В професионалните училища с професионално направление "Икономика и управление" не се открива работно място за длъжността "помощник-директор по учебно-производствената дейност".

Чл. 9. (1) Когато нормата за задължителна преподавателска работа се образува от различни норми на два или повече предмети, часовете за допълване се привеждат към нормата за учебния предмет, за който е открито работното място съгласно приложение № 4.

(2) Нормата за задължителна преподавателска работа на учителите от V до VIII клас може да се допълва до 4 часа седмично с часове по самоподготовка при целодневна организация на учебния ден, които се приравняват към съответната норма за задължителна преподавателска работа.

(3) Когато учебните часове по предмета "технологии" са по профила, по който се извършва обучението, те се приравняват към нормата за задължителна преподавателска работа по съответния профилиращ учебен предмет.

(4) Часовете по безопасност на движението от I до VIII клас се привеждат към норма за задължителна преподавателска работа 720 часа годишно.

(5) Часовете за производствената и лятната специализирана практика на учениците (30 часа седмично) се приравняват на 18 часа по теория или 24 часа по учебна практика за упражняване на ръководни и контролни функции от учителите.

Чл. 10. (1) Нормата за задължителна преподавателска работа може да се допълва с часовете за свободноизбираема подготовка (СИП) и с часа на класа.

(2) Часовете по ал. 1 не се включват в изискванията за откриване на работно място, както и в нормата за задължителна преподавателска работа на директор и помощник-директор.

(3) Учебните часове, определени за СИП, могат да се възлагат за извънкласни дейности, както следва:

1. художествено-творчески състави (певчески, музикални, танцови и др.) - за един състав - до 8 часа седмично;

2. спортни дейности, научнопознавателна дейност и за завеждане на библиотека - до 2 часа седмично.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 83 от 2004 г.) (1) Учебният час по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт", който се използва за организиране и провеждане на спортни дейности и на открито, не се включва в изискванията за откриване на работно място по чл. 4, ал. 1 и 2 и с него се допълва нормата за задължителна преподавателска работа.

(2) Учебният час по ал. 1 може да се възлага и като лекторски час над нормата за задължителна преподавателска работа на педагогическия персонал за действително организирани и проведени спортни дейности и на открито.

Чл. 11. (1) Учебните часове, които са недостатъчни за откриване на работно място, могат да се възлагат като лекторски над нормата за задължителна преподавателска работа на педагогическия персонал в училището, както следва:

1. на директор и помощник-директори по учебната и учебно-производствената дейност - до 2 часа седмично или 72 часа годишно с разрешение на инспектората по образование;

2. на учител - до 5 часа седмично или до 180 часа годишно, а по изключение, с разрешение на финансиращия орган и инспектората по образование - до половин норма.

(2) На помощник-директора по административно-стопанската дейност може да се възлагат учебни часове като лекторски, ако отговаря на изискванията за заемане на длъжността "учител", при условията на ал. 1, т. 1.

(3) Часовете по ал. 1 могат да се възлагат като лекторски и на външни лица.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 83 от 2004 г.) Преподавателската работа на педагогическите кадри се планира през юни в списък-образец № 1 и списък-образец № 2 и се утвърждава не по-късно от 30 септември от началника на инспектората по образование след съгласуване с първостепенния разпоредител с бюджетни кредити.

(2) Утвърдената преподавателска работа по ал. 1 не може да се променя през учебната година освен при закриване на полуинтернатни групи, групи по свободноизбираема подготовка, интернатни групи в специалните училища, групи в

обслужващите звена и групи в целодневните детски градини и когато се налага поради възстановяване от съда на незаконно уволнен служител.

(3) Промените в списък-образец № 1 и списък-образец № 2 в случаите по ал. 2 се утвърждават от началника на инспектората по образование.

Чл. 13. На заместващ или новопостъпил учител през учебната година се възлага оставащата част от годишната норма за задължителна преподавателска работа на напуснал или отсъстващ учител.

Раздел III

Нормативи за численост на персонала

Чл. 14. (1) Персоналът в системата на народната просвета се определя, като броят на групите или паралелките се умножи по норматива за съответния вид детска градина, училище или обслужващо звено съгласно приложение № 5.

(2) В определената с нормативите по ал. 1 численост на персонала се допуска завишаване на педагогическия персонал за сметка на непедagogическия.

(3) Помощник-директорът по административно-стопанска дейност е включен в нормативите за численост на педагогическия персонал.

Чл. 15. (1) Първостепенният разпоредител с бюджетни кредити определя конкретната численост на персонала на всяко училище или обслужващо звено в рамките на определената по чл. 14 численост, като осигурява:

1. обучението по училищните учебни планове съгласно разпределението на часовете в списък-образец № 1 за съответната учебна година;

2. обучението в междуучилищните центрове за трудово-политехническо обучение;

3. дейностите в обслужващите звена, свързани с развитието на интересите, способностите и потребностите на децата и учениците в областта на спорта, науката, техниката, технологията, изкуствата и отдиха;

4. ученическото хранене.

(2) Първостепенният разпоредител с бюджетни кредити осигурява числеността на персонала на детските градини и при възможност - логопед и педагогически съветник.

Чл. 16. (1) В норматива за численост на педагогическия персонал в целодневните детски градини е включен и учител по музика, а в специалните детски градини за деца с увреден слух, нарушено зрение и в логопедичните детски градини - съответно по един сурдопедагог, тифлопедагог и логопед на група.

(2) Персоналът за медицинското обслужване на детските градини, яслените групи към тях и училищата се определя по ред, установен от министъра на здравеопазването.

Чл. 17. (1) В норматива за численост на педагогическия персонал в специалните училища и домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи, са включени логопед и психолог.

(2) В специалните училища за ученици с увреден слух учителите рехабилитатори за индивидуална работа по произношение и развитие на слуховото възприятие се осигуряват допълнително съобразно броя на часовете, определени със съответните учебни планове.

Чл. 18. В норматива за численост на непедagogическия персонал в спортните училища е включен персонал за поддържане на спортните обекти и ученическото хранене в тези училища.

Чл. 19. Непедagogическият персонал в паралелките за професионално обучение и образование към средните общообразователни и специалните училища се определя, като нормативът за съответната професионална област се намали с 0,3.

Чл. 20. Първостепенният разпоредител с бюджетни кредити осигурява при необходимост допълнително непедagogически персонал за провеждане на учебно-производствената дейност и поддържане на материалната база в професионалните училища, професионалните гимназии и професионалните колежи.

Чл. 21. Дейностите в обслужващите звена, свързани с развитието на интересите, способностите и потребностите на децата и учениците в областта на спорта, науката, техниката, технологията, изкуствата и отдиха, се осигуряват от определената по чл. 14 численост на персонала на училищата.

Чл. 22. Числеността на персонала за паралелките в общинските училища с ученици по-малко от норматива за минимален брой ученици съгласно приложението към чл. 2, ал. 1 от Наредба № 7 от 2001 г. за определяне броя на учениците и на децата в паралелките и в групите на училищата, детските градини и обслужващите звена (ДВ, бр. 4 от 2001 г.) се определя по реда на чл. 14 след преобразуването им в паралелки с минимален брой ученици.

Чл. 23. (Нов - ДВ, бр. 83 от 2004 г.) До 20 септември всяка година регионалният инспекторат по образование прави мотивирано предложение пред министъра на образованието и науката за необходимостта и целесъобразността от разкриване на полуинтернатни групи в отделните училища.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. Наредбата се издава на основание чл. 42, ал. 3 от Закона за народната просвета и отменя Наредба № 7 от 1999 г. за определяне на числеността на персонала в детските градини, училищата и обслужващите звена (обн., ДВ, бр. 111 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 12 от 2001 г.) и Наредба № 4 от 1996 г., изм. и доп. от 1997 г., доп. от 1998 г. (необнародвана).

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 5
(Доп. - ДВ, бр. 83 от 2004 г.,
в сила от учебната 2004/2005 г.)

Норми за задължителна преподавателска работа на учител, възпитател,
педагогически съветник и др.

#####

Длъжности	Норма за задължи- В т. ч.
	телна преподава- индивидуална
	телска работа работа с деца
	(часа)

#####

1. Учител в детска градина, обединено детско заведение, дом за отглеждане и възпитание на деца от предучилищна възраст, лишени от родителска грижа

1.1. учител в детска градина	30 седмично
1.2. учител по музика (по ритмика)	24 седмично

#####

2. Учител в I-IV клас 21 седмично

2.1. учител по чужд език в I-IV клас	648 годишно
--------------------------------------	-------------

7. Ръководител на учебно-изчислителен кабинет:

- 7.1. в училища с до 7 паралелки 360 годишно
- 7.2. в училища с над 7 паралелки 288 годишно

#####

8. Ръководител на филиал в МУЦТПО 396 годишно

#####

9. Помощник-директор

- 9.1. помощник-директор по учебната дейност 216 годишно
- 9.2. помощник-директор по учебно-производствената дейност 216 годишно

#####

Приложение № 2 към чл. 3, ал. 5
 Норми за задължителна преподавателска работа на директор

#####

№ по ред	Директор на ...	Мярка	Годишна норма - при брой паралелки, групи					
			от 1 до 3	от 4 до 6	от 7 до 10	от 11 до 22	от 23 до 45	над 45

#####

- 1. Детска градина (обединено детско заведение), дом за деца от предучилищна възраст група норма за учител 216 144 108 72

#####

- 2. Начално училище (I - IV клас) пара-лелка норма за учител 192 128 96 64

#####

- 3. Средно общообразователно училище, гимназия, прогимназия, основно училище, спортно училище пара-лелка норма за учител 216 144 108 72 72

#####

4. Специални училища:

- 4.1. оздравителни и болнични пара-лелка норма за учител 216 144 108 72

- 4.2. за ученици с умствена изостаналост, с езиково-говорни нарушения, с увреден слух, с нарушено зрение и с множество пара-лелка норма за учител 216 144 108 72

над 24	1	1	-
над 35	2	1	-
над 50	3	1	

#####

2. Специални училища:

2.1. с интернат	паралелка при и над 8	1	-	-
	над 20	1	1	-
2.2. без интернат	паралелка над 13	1	-	-
	над 25	1	1	-

#####

3. Професионални училища, професионални гимназии и професионални колежи	паралелка при и над 9	-	-	1
	при и над 16	1	-	1
	над 24	1	1	1
	над 35	2	1	1

#####

4. Междуучилищен център по трудово-политехническо обучение и група	паралелка при 25 п-ки и над 50 групи	-	-	1
	паралелка при 50 и група п-ки и над 100 групи	-	-	2
	групи над 600	-	-	3

#####

5. Общежитие	група над 16	-	1	-
--------------	--------------	---	---	---

#####

6. Извънучилищни педагогически учреждения	група над 45	1	-	-
---	--------------	---	---	---

#####

Приложение № 4 към чл. 9, ал.1

Коефициенти за привеждане на учебните часове по учебни предмети с различна норма за задължителна преподавателска работа

#####

Норма, която се приравнява	;	Норма, към която се приравнява	;	Коефициент на приравняване
----------------------------	---	--------------------------------	---	----------------------------

	1	2	3	4	5	6
I. Детски градини						
1. ЦДГ и ОДЗ (с деца в група от 12 до 22)						
а. от 1 до 3 групи	група	2,08	2,20	4,28		
от 4 до 6 групи	група	2,30	2,10	4,40		
от 7 до 11 групи	група	2,20	2,10	4,30		
над 11 групи	група	2,15	2,00	4,15		
допълнително за нощуваща група	група	0	1,00	1,00		
б. яслени групи	група	0,25	2,50	2,75		
2. Специална детска градина	група	3,00	2,20	5,20		
допълнително за нощуваща група	група	0	1,00	1,00		
3. Полудневна детска градина	група	1,00	0	1,00		
II. Общообразователни училища						
1. Дневна форма на обучение						
I - IV клас	паралелка	1,40	0,50	1,90		
V - VIII клас	паралелка	1,85	0,50	2,35		
IX - XII клас	паралелка	2,20	0,50	2,70		
полуинтернатна група	група	1,00	0,00	1,00		
2. Вечерна форма на обучение	паралелка	1,30	0,30	1,60		
3. Спортни училища						
VI - VIII клас	паралелка	2,50	1,00	3,50		
IX - XII клас	паралелка	2,90	1,00	3,90		
III. Професионални училища, професионални гимназии и професионални колежи						
1. За професии и специалности по професионални области:						
А. Дневна форма на обучение						
- транспорт, селско стопанство, горско стопанство	паралелка	2,80	1,45	4,25		
- геология, проучване и минна промишленост, металургия, енергетика, електротехника, машиностроене, дървообработваща промишленост, електроника и автоматика, химични технологии	паралелка	2,50	1,00	3,50		
- обществено хранене и туризъм, хранително-вкусова промишленост, лека промишленост, строителство	паралелка	2,40	1,00	3,40		
- педагогика, икономика и управление	паралелка	2,20	0,80	3,00		

- култура	паралелка	2,80	1,00	3,80
Б. Вечерна форма на обучение	паралелка	1,65	0,10	1,75
2. Професионална гимназия само с вечерна форма на обучение	паралелка	1,65	1,00	2,65

#####

IV. Специални училища

1. Оздравително училище интернат				
I - IV клас	паралелка	1,40	0,00	1,40
V - VIII клас	паралелка	1,82	0,00	1,82
IX - XII клас	паралелка	2,00	0,00	2,00
интернатна група	група	1,50	1,60	3,10
2. Болнично училище				
I - IV клас	паралелка	1,15	0,30	1,45
V - VIII клас	паралелка	1,35	0,30	1,65
3. Училище за ученици с умствена изостаналост				
I - IV клас	паралелка	1,40	0,50	1,90
V - VIII клас	паралелка	1,75	0,50	2,25
полуинтернатна група	група	1,00	0,00	1,00
4. Училище интернат за ученици с умствена изостаналост				
I - IV клас	паралелка	1,40	0,00	1,40
V - VIII клас	паралелка	1,75	0,00	1,75
интернатна група	група	1,60	1,60	3,20
5. Училище интернат за ученици с нарушено зрение				
I - IV клас	паралелка	2,07	0,00	2,07
V - VIII клас	паралелка	2,30	0,00	2,30
IX - XII клас	паралелка	2,18	0,00	2,18
полуинтернатна група	група	1,00	0,00	1,00
интернатна група	група	1,60	1,70	3,30
6. Училище интернат за ученици с увреден слух				
I - V клас	паралелка	1,55	0,00	1,55
VI - IX(X) клас	паралелка	1,80	0,00	1,80
X(XI) - XII(XIV) клас	паралелка	1,90	0,00	1,90
полуинтернатна група	група	1,00	0,00	1,00
интернатна група	група	1,60	1,70	3,30
7. Социално-педагогически интернат				
I - IV клас	паралелка	1,50	0,00	1,50
V - VIII клас	паралелка	1,90	0,00	1,90
интернатна група	група	1,60	1,60	3,20
8. Възпитателно училище интернат				
I - IV клас	паралелка	1,60	0,00	1,60
V - VIII клас	паралелка	2,30	0,00	2,30
IX - XII клас	паралелка	2,35	0,00	2,35
интернатна група	група	1,60	2,00	3,60
9. Помощно възпитателно училище интернат				
I - IV клас	паралелка	1,40	0,00	1,40
V - VIII клас	паралелка	1,75	0,00	1,75

интернатна група	група	1,60	2,00	3,60
10. Логопедично училище интернат				
I - IV клас	паралелка	1,55	0,00	1,55
интернатна група	група	1,50	1,60	3,10
11. Училища към местата за лишаване				
от свобода				
I - IV клас	паралелка	1,20	0,70	1,90
V - VIII клас	паралелка	2,00	0,80	2,80
IX - XII клас	паралелка	2,00	0,80	2,80

#####

V. Обслужващи звена

1. Общежитие:

- самостоятелно	група	1,70	1,30	3,00
- несамостоятелно	група	1,60	1,20	2,80

2. Дом за отглеждане и възпитание на деца

от предучилищна възраст,
лишени от родителска грижа

от 1 до 3 групи	група	3,23	6,00	9,23
от 4 до 5 групи	група	3,17	5,70	8,87
над 5 групи	група	3,17	5,30	8,47

3. Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа (от I до XII клас)

от 1 до 5 групи	група	2,70	2,90	5,60
над 5 групи	група	2,60	2,70	5,30

#####

VI. Български детски градини и училища в чужбина

1. Група на целодневна детска градина:

с деца от 12-22	група	2,00	2,00	4,00
-----------------	-------	------	------	------

2. Група на полудневна детска градина

	група	1,00	0,00	1,00
--	-------	------	------	------

3. Общобразователни училища

3.1. I - IV клас	паралелка	1,35	0,40	1,75
3.2. V - VIII клас	паралелка	1,70	0,40	2,10
3.3. IX - XII клас	паралелка	2,10	0,40	2,50
3.4. полуинтернатна група	група	1,00	0,00	1,00
3.5. за столово хранене	паралелка	0,000	0,200	0,200

#####